

**TIBBIY YORDAM OLIISH HUQUQI: HAR BIR INSON SOG'LIQNI
SAQLASH VA MALAKALI TIBBIY YORDAM OLIISH HUQUQIGA EGA.**

Jaloliddinov Xushnud Zavkievich

M.S.Vosiqova

TDYU huzuridagi

Nomidagi akademik litsey 1-bosqich 7-guruh o'quvchisi

***Annotatsiya:** O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 2023-yil 30-aprelda qabul qilingan 48-moddasi fuqarolarning sog'lig'ini muhofaza qilish va malakali tibbiy xizmat ko'rsatish huquqini kafolatlaydi. Qonun har bir fuqaroning tibbiy yordam olish huquqini belgilaydi, bu tibbiy xizmatlar hajmini, sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirishni, shuningdek jismoniy tarbiya va sportni qo'llab-quvvatlashni kafolatlaydi. Maqolada aholining barcha qatlamlari uchun bepul tibbiy yordamning mavjudligi, xususiy va davlat salomatligini rivojlantirish choralari, jismoniy faollik va sport orqali sog'lom turmush tarzini shakllantirish uchun sharoit yaratish kabi asosiy jihatlar ko'rib chiqiladi.*

***Kalit so'zlar:** O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, tibbiy yordam olish huquqi, tibbiy yordamning kafolatlangan hajmi, sog'liqni saqlashni rivojlantirish, jismoniy tarbiya, sport, davlat tibbiy xizmati, tibbiy sug'urta, sog'lom turmush tarzi.*

Masalan, xususiy tibbiy xizmatlar uchun etarli mablag'ga ega bo'lmagan uzoq mintaqadan kelgan odam kasal bo'lib, shoshilinch yordamga muhtoj. 48-Moddaga Muvofiq. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi u davlat tibbiy muassasasiga (ambulatoriyalar, poliklinikalar, dispanserlar, ayollar konsultatsiyalari, sog'liqni saqlash punktlari) murojaat qilishi mumkin, u erda unga malakali yordam ko'rsatiladi va davolanish xarajatlari haqida tashvishlanishning hojati yo'q, chunki u davlat hisobidan to'lanadi.

2. Tibbiy yordamning kafolatlangan hajmi: O'zbekiston Respublikasi fuqarolari davlat hisobidan qonunda belgilangan tibbiy yordamning kafolatlangan miqdorini olish huquqiga egadirlar.

Qandli diabet kabi surunkali kasallikka duch kelgan fuqaro kafolatlangan tibbiy yordam doirasida muntazam ravishda bepul maslahat, test va davolanishni kutishi mumkin. Bu surunkali kasalliklarga chalingan odamlarga davolanishning moliyaviy tomoni haqida qayg'urmaslikka imkon beradi.

3. Sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirish: Davlat sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirish bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshiradi, shu jumladan sog'liqni saqlashning davlat va nodavlat shakllari, shuningdek turli xil tibbiy sug'urta turlari. Masalan sanitariya-epidemiologik farovonlik aholining sanitariya-epidemiologik farovonligini ta'minlaydigan va muhim jihati hisoblanadi.

Agar biror kishi tibbiy sug'urta qilishni tanlasa, davlat xususiy tibbiy muassasalarni rivojlantirish va qo'llab-quvvatlashga yordam beradi, bu esa fuqarolar uchun kengroq tanlovni ta'minlaydi. Masalan, jiddiy kasallik bo'lsa, ixtisoslashtirilgan davolanish zarur bo'lganda, bemor xizmat ko'rsatiladigan davlat va xususiy muassasani tanlashi mumkin.

4. Jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish: shuningdek, davlatlar jismoniy tarbiya va sport uchun sharoit yaratish va rivojlantirish, shuningdek, aholi o'rtasida sog'lom turmush tarzini shakllantirish choralari ko'rmoqda.

Shuningdek, davlat yangi sport maydonchalari, basseynlar, fitnes markazlarini quradi va ta'minlaydi, shuningdek bepul sport tadbirlarini tashkil etadi, bu esa fuqarolarning muntazam jismoniy mashqlar qilish odatini shakllantirishga yordam beradi. Masalan, odamlar yoga mashg'ulotlariga bepul qatnashishlari yoki bog'lardagi maxsus jihozlangan sport maydonchalarida yugurishlari mumkin.

Xulosa qilib aytganda:

48-modda. O 'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida sog' liqni saqlashning

fuqarolarning asosiy huquqi sifatida muhimligi, shuningdek, samarali tibbiy xizmat ko'rsatish va sog'lom turmush tarzini qo'llab-quvvatlash uchun shart-sharoitlarni ta'minlash uchun davlat javobgarligi ta'kidlangan. Ushbu chora-tadbirlar sog'liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish, sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirish, sport va jismoniy faollikni targ'ib qilish hamda tibbiy yordamning kafolatlangan hajmini ta'minlash orqali aholining hayot sifatini yaxshilashga yordam beradi.